

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.08.15.
nr. 3507 podpis. Borusewicz

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 27 sierpnia 2015 r.

DAP-SPR.054.5.2015.CZ

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 28.08.15.
nr. 5331 podpis. M

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043/ 79-341015

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie Senatora RP Pana Andrzeja Persona złożone na 79 posiedzeniu Senatu, w dniu 24 lipca 2015 r. w sprawie wydatków na niezbędne materiały do nauki.

Szanowny Panie Senatorze,

uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej od 2002 roku realizuje program pomocy uczniom w zakresie dofinansowania podręczników szkolnych.

Wprowadzając w 2009 r. nową podstawę kształcenia ogólnego Ministerstwo Edukacji Narodowej wprowadziło również do programu „Wyprawka szkolna” kolejną grupę uczniów, którzy nie mogli korzystać z używanych podręczników, ze względu na wprowadzone zmiany programowe. W kolejnych latach byli to uczniowie klasy I,II oraz klasy III gimnazjum a następnie odpowiednio klas IV,V, VI szkoły podstawowej oraz I, II i III szkoły ponadgimnazjalnej. Aby zapewnić odpowiedni poziom finansowania podręczników dla uczniów zwiększono również kwotę przewidzianą na program, ze 104 000 tys. zł w 2009 r. do 156 152 tys. zł w 2014 r.

W 2013 r. w ramach programu „Wyprawka szkolna” pomoc udzielana była dla uczniów z:

- 1) klasy pierwszej szkoły podstawowej, o ile dochód w rodzinie nie przekraczał na 1 osobę kwoty 539 zł netto, wyliczonej na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych¹ – obowiązującej od 1 listopada 2012 r.;
- 2) klas pozostałych, o ile dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał na 1 osobę kwoty 456 zł netto, wyliczonej na podstawie ustawy o pomocy społecznej² – obowiązującej od 1 października 2012 r. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej kryterium dochodowe wynosiło do 30 września 2012 r. – 351 zł netto na osobę w rodzinie, natomiast od 1 października 2012 r. – 456 zł. W przypadku kryteriów zawartych w ustawie o świadczeniach rodzinnych zmiana nastąpiła 1 listopada 2012 r. z 504 zł netto na osobę w rodzinie do kwoty 539 zł;

Podniesienie ww. kwot było m.in. jednym z powodów zwiększenia środków przeznaczonych na „Wyprawkę szkolną” w 2013 r. W programie założono, że wg. kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o świadczeniach rodzinnych z programu będzie mogło skorzystać ok. 25,7% uczniów klas pierwszych szkoły podstawowej, zaś wg. kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej - 18,8%.

W 2013 r. kwota wydatkowanej dotacji wyniosła 98 035 tys. zł, a z programu skorzystało 385 758 uczniów.

W 2014 r. pomoc udzielona była uczniom klas II, III lub VI szkoły podstawowej, klas II-III lub VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klas III szkoły ponadgimnazjalnej (zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego lub technikum), klas VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, klas VI ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych, klas III liceum plastycznego i klas III lub IX ogólnokształcącej szkoły baletowej, pochodzącym z rodzin, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. 539 zł.

¹ ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114.)

² ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.)

Dodatkowo 5% uczniów z klas objętych programem w omawianych latach mogła otrzymać pomoc - zgodnie z przypadkami określonymi w art. 7 ustawy o pomocy społecznej³.

Jednocześnie poza ww. uczniami program skierowany był do uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, tj.: uczniowie słabowidzący, niesłyszący, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona wyżej, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴.

W roku 2013 rozszerzono ww. grupę uczniów o uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, zaś w 2014 - o uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnością ruchową w tym afazją oraz uczniów słabo słyszących.

W 2014 r. kwota wydatkowanej dotacji wyniosła 89 450 tys. zł, a z programu skorzystało 343 395 uczniów.

W roku 2015 „Wyprawka szkolna” obejmuje uczniów:

- uczęszczających w roku szkolnym 2015/2016 do klasy III szkoły podstawowej, klasy III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia i klasy IV technikum.
- uczniów:
 - 1) słabowidzących,
 - 2) niesłyszących,
 - 3) słabosłyszących,
 - 4) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
 - 5) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
 - 6) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
 - 7) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,

³ w przypadku: ubóstwa; sieroctwa; bezdomności; bezrobocia; niepełnosprawności; długotrwałej lub ciężkiej choroby; przemocy w rodzinie; potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą; trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; alkoholizmu lub narkomanii; zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; klęski żywiołowej lub ekologicznej.

⁴ Dz. U z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm..

- 8) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w pkt 1–7

– posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2015/2016 do szkół dla dzieci i młodzieży: szkół podstawowych, z wyjątkiem klas I, II i IV, gimnazjów, z wyjątkiem klasy I, szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników lub szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub do ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, z wyjątkiem klas I, II i IV, ogólnokształcących szkół muzycznych II stopnia, z wyjątkiem klasy I, ogólnokształcących szkół sztuk pięknych, z wyjątkiem klasy I, ogólnokształcących szkół baletowych, z wyjątkiem klas I i IV, lub liceów plastycznych.

Na realizację programu przewidziano środki w wysokości 51 mln zł.

Niezależnie od ww. pomocy na dofinansowanie zakupu podręczników uczniowie, zgodnie z ustawą o systemie oświaty - rozdział 8a „Pomoc materialna dla ucznia”, mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia, na które składają się m.in.:

- Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa (art. 90r ust. 1 ustawy o systemie oświaty). Ministerstwo Edukacji Narodowej wypełniając zadanie dotyczące udzielania pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych opiera się na środkach rezerwy celowej budżetu państwa, która zwiększa środki na pomoc materialną realizowaną przez gminy. Wysokość stypendium wypłacanego uczniowi wynosi od 84,80 zł do 216 zł miesięczne i może być wypłacone od jednego do dziesięciu miesięcy w danym roku szkolnym. Dochód uprawniający do ubiegania się w stypendium szkolne wynosi 456 zł/netto na osobę w rodzinie. Wysokość ww. kwoty wyliczana jest na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Termin składania wniosków upływa 15 września danego roku kalendarzowego.

- Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe.

Zgodnie z art. 90g ustawy o systemie oświaty szkoła może udzielać stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe. Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysoką średnią ocen w okresie (semestrze) poprzedzającym okres (semestr), w którym przyznaje się to stypendium, a stypendium za osiągnięcia sportowe może być przyznawane uczniowi, który uzyskał wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu co najmniej międzyszkolnym.

Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe przyznaje dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, w ramach środków przyznawanych przez organ prowadzący na ten cel w budżecie szkoły.

W tym celu dyrektor szkoły powołuje w szkole komisję stypendialną, która ustala, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego, wymaganą średnią ocen. Wniosek o przyznanie stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe wychowawca klasy przedkłada do komisji stypendialnej, która przekazuje wniosek wraz ze swoją opinią dyrektorowi szkoły.

Dodatkowo możliwe jest korzystanie ze świadczeń realizowanych w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych. Na dziecko, które uczy się w szkole, przysługują dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Przysługuje on raz w roku szkolnym w wysokości 100 zł na dziecko.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego. Wniosek o wypłatę dodatku składa się do dnia zakończenia okresu zasiłkowego, w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne.

Poza pomocą kierowaną do uczniów pozostających w trudnej sytuacji materialnej od 2014 r. do 2017 r. do szkół wprowadzane są bezpłatne podręczniki i ćwiczenia.

Uczniowie klas pierwszych szkół podstawowych dostaną przygotowany przez MEN "Nasz elementarz". Ten sam, z którego w ubiegłym roku uczyli się pierwszoklasiści. Dodatkowo szkoła otrzyma z budżetu państwa po 50 zł na zakup ćwiczeń dla każdego ucznia. Bezpłatny jest też podręcznik do nauki języka obcego. Szkoła na jego zakup otrzyma 25 zł na dziecko. Rodzice będą

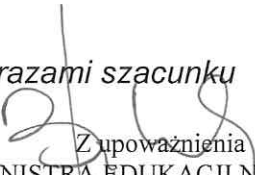
musieli zakupić jedynie pomoce do przedmiotów nieobowiązkowych (np. religii czy etyki). Uczniowie klas drugich szkół podstawowych także otrzymają darmowy podręcznik MEN-owski "Nasza szkoła". Tak samo jak w przypadku klas pierwszych, bezpłatny będzie podręcznik do języka obcego, a rodzice zapłacą jedynie za książki do przedmiotów nieobowiązkowych.

Uczniom klas czwartych szkół podstawowych komplet podręczników i ćwiczeń zakupi szkoła. Na ten cel placówki dostaną po 140 zł na każdego ucznia, na zakup ćwiczeń - 25 zł. Mają to być zupełnie nowe książki, prosto od wydawców. Kupione w tym roku, posłużą trzem kolejnym rocznikom. Uczniowie, którzy od września zaczną naukę w gimnazjum, też skorzystają z darmowych podręczników (na ich zakup dla każdego ucznia szkoła dostanie po 250 zł) i ćwiczeń (po 25 zł). Tu także zakupione książki posłużą trzem kolejnym rocznikom uczniów.

W 2016 r. dostęp do bezpłatnych podręczników i ćwiczeń będą mieli uczniowie z klas I, II, III, IV i V szkoły podstawowej oraz klas I i II gimnazjum, a w 2017 r. ze wszystkich klas szkoły podstawowej i gimnazjum.

Dodatkowo nowelizacja ustawy o systemie oświaty wprowadziła zwiększenie kwoty dotacji celowej na podręczniki, materiały edukacyjne lub ćwiczeniowe dla niektórych uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Może być ona od 2 do 20 razy większa od dotacji na podręczniki dla uczniów zdrowych, w zależności od rodzaju niepełnosprawności ucznia.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Joanna Berdzik
Podsekretarz Stanu